

IN DE LUWTE

BRUSSEL CENTRUM

**DOE-HET-ZELF
WANDELING
BRUSSEL**

STARTPLAATS: METROHALTE LOUIZA

AANKOMSTPLAATS: METROHALTE SINT-KATELIJNE

AFSTAND: 4,5 KM

PUBLICATIEDATUM: ZOMER 2021

**EEN INITIATIEF VAN: BRUKSELBINNENSTEBUITEN
VZW EN MUNTPUNT**

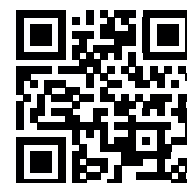
Muntpunt
Munt 6, 1000 Brussel
02 278 11 11
info@muntpunt.be
www.muntpunt.be

Brukselbinnenstebuiten
02 218 38 78
onthaal@brukselbinnenstebuiten.be
www.brukselbinnenstebuiten.be

Deze wandeling werd geschreven door Brukselbinnenstebuiten.

De gidsen van Brukselbinnenstebuiten hebben een groot hart voor Brussel en willen je de stad tonen in al haar veelzijdigheid. Ze hebben oog voor positieve en negatieve ontwikkelingen en vertellen fabeltjes noch pr-verhalen.

Brukselbinnenstebuiten werkte samen met Muntpunt, de grootste Nederlandstalige bibliotheek van Brussel. Het startpunt voor nieuwsgierige geesten. Het infopunt voor wie z'n weg zoekt in de stad. Het vertrekpunt voor iedereen die Brussel wil beleven.

INLEIDING

Deze wandeling van Brussel-binnenstebuiten verkent hoe je luwte kunt ervaren in de drukke Brusselse binnenstad. Stadsbewoners en bezoekers staan voortdurend bloot aan allerlei prikkels. Middenin het lawaai-erige verkeer, mensenmassa's, scherpjes en beslommeringen groeit de behoefte aan rust en stilte. Waar kan je die in de stad ervaren? En hoe kan de stad meer luwteplekken creëren? We verkennen enkele mogelijkheden vanaf de Zavelwijk, via het Centraal Station en het toeristische centrum tot aan het Sint-Kate-lijneplein.

→ *Neem in metrostation Louiza de uitgang Poelaertplein/Waterloolaan. Steek de Groteherstraat over en wandel langs exclusieve winkels en The Hotel aan je linkerkant. Net voorbij het tankstation zie je op nr. 31 een portiek met een grijze houten poort. Wandel naar binnen.*

1 MILAANDOORGANG

Met elke stap verdwijnt het geraas van de Kleine Ring stilaan naar de achtergrond. De groene doorgang fungeert als een sluis van druk naar luw. Zo komen we er op deze wandeling nog enkele tegen. De kasseien dragen bij tot een intieme sfeer. En de onderdoorgang met rondbogen aan het eind maakt nieuwsgierig: wat wacht je daar? Achter de lange rechtergevel van

de steeg zaten de stallingen van het voormalige Egmontpaleis. Nu huist er een centrum voor hedendaagse kunst van de Franstalige Gemeenschap. Op de ramen prijken citaten van kunstenaars. De Franse avant-gardeschilder Francis Picabia zet je op weg voor deze luwtezoektocht: 'Seules les choses inutiles sont essentielles.'

→ *Sla aan het eind van de doorgang linksaf en wandel door het hek het park binnen. Neem het eerste pad rechts.*

2 EGMONTPARK

Elke stadsmens voelt wel eens de nood om zich even uit het gewoel terug te trekken. In vroegere tijden was dit voorrecht voor sommigen makkelijker te genieten: religieuzen in hun kloosters met rustige gaanderijen en binnentuinen, adellijke families en rijke burgers in hun stadspaleizen met privéparken. Ook de families Egmont (16de-18de eeuw) en Arenberg (18de-begin 20ste eeuw) bouwden hun residentie op de oostelijke heuvels van de Zennevallei, hoog verheven boven rumoer en stank.

Sinds de jaren 1960 worden de gerenoveerde salons en zalen (rechts achter het hek) gebruikt door de Belgische diplomatie; de bijhorende tuinen werden al na WO I een publiek park. Het is aangelegd in Engelse landschapstijl, met romantisch kronkelende paadjes, verborgen hoekjes en standbeelden. Iets verderop links ligt een heerlijk terras rond de voormalige oranjerie (wintertuin). Onder de eeuwenoude bomen zou je bijna vergeten

5. PANORAMA POELAERTPLEIN

dat de Kleine Ring vlakbij is. Hun kruinen filteren het zonlicht én het stadslawaai.

→ *Wandel links omheen het terras van brasserie La Fabrique. Volg het pad tot aan een opmerkelijke rode beuk en enkele zuiltjes rechts. Neem daar het dalende pad links.*

3 DOORGANG GROTEHERTSTRAAT

Luwe doorgangen tussen gebouwen, zoals dit pad, maken het aangenamer om als voetganger de stad te doorkruisen. Ze perforeren het Brusselse stadswefsel, dat in de tweede helft van de 20ste eeuw vooral op autoverkeer afgestemd werd. Wandelvaarders kunnen zo even ontsnappen aan het dominante straatbeeld van verkeerslichten,

voet- en zebrapaden. Opgepast dus als je straks mijmerend de straat oversteeft!

→ *Ga rechts in de Groteherstraat en aan de Wolstraat linksaf. Steek die meteen rechts over via het zebrapad.*

4 HÔTEL DE MERODE

Onder de platanen staan enkele bankjes, gericht naar de voorbijrijdende auto's en trams. Ze worden, wellicht om die reden, zelden gebruikt. Het statige pand achter het hek rechts was sinds eind 18de eeuw de Brusselse residentie van het wijdevertakte adellijke geslacht De Merode. Maar het staat vooral bekend als de zetel van de tweetalige Cercle de Lorraine/Club van Lotharingen, die na financiële perikelen in 2020 herdoopt werd tot Hôtel de Merode. In deze privéclub ontmoeten bedrijfsleiders, politici en academici elkaar om in alle discretie zaken te bespreken of hun netwerk uit te breiden. Het restaurant is een exclusieve luwteplek voor mensen met een lidkaart. Onze interesse gaat echter uit naar democratische rustuimtes, die voor iedereen gratis toegankelijk zijn.

→ *Wandel langs het Britse oorlogsmonument en steek via het zebrapad de drukke Regentschapsstraat over. Wandel verder tot aan de balustrade.*

5 PANORAMA POELAERTPLEIN

Aan de voet van het monument voor de gesneuvelde infanteristen staan enkele wél goed georiënteerde banken. Ze bieden een uitzicht over de Zennevallei, helemaal tot aan het Pajottenland in het westen. Op plaatsen als deze, met een weids uitzicht over de stad, kan je luwte ervaren. Overzicht biedt rust.

2. EGMONTPARK

Terwijl je blik over de daken dwaalt, ontdek je bekende iconen van de Brusselse skyline: de gotische stadhuistoren, de groenkoperen koepels van de Basiliek van Koekelberg, de bovenste bollen van het Atomium. En wellicht blijft je blik ook haken aan de talloze werfkransen van de stad die immer breekt en bouwt. Hoge plekken zijn gegeerd in de stad. Penthouses hebben als 'luwtewoningen' de duurste vierkante meters. Sommige nieuwbouwtorens hebben een gemeenschappelijk dakterras, dat weliswaar enkel voor de bewoners toegankelijk is. Het panorama aan het Justitiepaleis is een van de zeldzame vrij toegankelijke uitzichtpunten van Brussel, waar je bij helder weer kan genieten van de zonsondergang. En wanneer het reuzenrad hier staat kan je voor een klein prijsje nog net iets meer boven het gewoel uitstijgen.

→ Volg de dalende Ernest Allardstraat naar rechts. Steek over naar het brede voetpad aan de rechterkant.

6 ERNEST ALLARDSTRAAT

Tijdens de lockdown in de lente van 2020 daalde een onwerkelijke stilte over de stad. Niet-essentiële verplaatsingen waren niet toegelaten. Elke dag voelde als autoloze zondag. Omdat ook de vliegtuigen aan de grond bleven, halveerde de geluidsoverlast in het Brussels Gewest en rond de luchthaven van Zaventem. Door het wegvallen van het achtergrondgeraas veranderde het klanklandschap en hoorden stadsbewoners plots weer vogels fluiten. Minder geluidsprikkels zorgen voor minder stresshormonen en meer levenskwaliteit. In deze straat maken de voorbijrijdende autobanden een hels lawaai op de ongelijke kasseien. Ook voor fietsers zijn ze erg oncomfortabel. Op verschillende plekken in Brussel woedt de discussie tussen voor- en tegenstanders van de kassei als straatbekleding.

10. BORTIERGALERIJ

→ Steek de Van Moerstraat over en blijf rechtdoor wandelen tot aan de Grote Zavel. Rechtsboven op het plein staat de Onze-Lieve-Vrouw-ter-Zavelkerk met wat bomen en banken rondom. De rest van de Zavel is een door platanen omzoomde openluchtparking. Steek over aan het linkerzebrapad en laveer tussen de auto's in de richting van de roze luifels van patisserie Wittamer aan de overkant.

7 GROTE ZAVEL

Luwte heeft niet alleen met decibels te maken. Ook visuele rust draagt bij tot een behaaglijk gevoel. Ondanks de prestigieuze allure van de gebouwen rondom oogt de Grote Zavel als plein vol auto's erg rommelig. Tot op ooghoogte is alle perspectief verdwenen. Voetgangers kunnen het plein als geheel moeilijk ervaren, omdat ze verbannen worden naar de door terrassen bezette trottoirs. Wie naar het midden van het plein wil, moet telkens een straat oversteken. We gaan dus op zoek naar andere pleinen met een beter luwtegevoel.

→ Neem tussen de nrs. 14 en 16 de Sinte-Annastraat. Dit smalle straatje fungeert opnieuw als een sluis van druk naar luw. Wandel verder tot aan het eind en sla linksaf.

8 RUISBROEKSTRAAT

De kalme, bochtige Ruisbroekstraat volgt het traject van de Ruisbroekbeek, die hier de slotgracht van de eerste stadsomwalling (11de-13de eeuw) voedde. Kabelend water is in andere steden vaak een element van rust en verpozing. In Brussel verdween het helaas bijna overal onder de grond. Achter de hoge beige gevels rechts huist het Algemeen Rijksarchief. Naar schatting 70 kilometer overheids- en kerkelijke documenten, archieven van bedrijven, organisa-

11. MAGDALENAKAPEL

ties en belangrijke personen, maar ook oorkonden, oude kaarten en munten worden hier zorgvuldig bewaard, onder het zachte gezoem van de klimaatregelingsinstallatie. Even verder kom je voorbij vier bankjes onder bomen. Ze zijn gericht naar de hoge, blinde gevels van de omliggende gebouwen. Die zorgen weliswaar voor afscherming, maar zijn tegelijk ook intimiderend. Even verpozen op deze anonieme plek met weinig passage voelt al gauw een beetje eenzaam en ongemakkelijk.

→ Wandel naar de onderdoorgang, voorbij de vlakke rotonde, in het verlengde van de bankjes.

9 ONDERDOORGANG GERECHTSPLEIN

Een goed doordachte wandelgang onder een gebouw kan een gevoel van beschutting geven. Maar dat is hier niet het geval. De voortdurende tocht in deze zieltogende winkelgalerij nodigt niet uit om hier lang te blijven hangen. Een fotoproject van Luca School of Arts moet de aandacht afleiden van de aanslepende leegstand. Op het Gerechtsplein, een esplanade die de overgang tussen hoog en laag Brussel markeert, worden we verwelkomd door vrolijk wapperende vlaggen (2009). Ze maken op een poëtische manier het spel van de wind zichtbaar, of verwijzen de golfsjes en de kleur misschien naar de oude Ruisbroekbeek? De uitleg van kunstenaar Daniel Buren klinkt prozaïscher: 'De vlaggen moeten de aandacht afleiden van de troosteloze gebouwen. En blauw is de kleur die het makkelijkst van ver te onderscheiden is.'

→ De trappen rechts leiden ons naar de drukte van de Keizerslaan. Ga boven rechtsaf langs de gebouwen van de Koninklijke Bibliotheek. De 'vintage' leeszalen en vooral de vernieuwde cafetaria met dakterras (vijfde verdieping) behoren tot Brussels beste luwteplekken.

Steek aan de verkeerslichten links twee zebrapaden over. Ga naar rechts en daal het Albertinaplein af tot aan de Sint-Jansstraat, waar je linksaf slaat. Stop ter hoogte van nr. 17-19.

10 BORTIERGALERIJ

Achter de elegant beglase vitrines aan beide zijden van de poort liggen historische uitgaven, oude kaarten en prenten. Eenmaal binnen betreed je een paradijs voor papierenlustaars. De gebogen Bortiergalerij (1847) liep oorspronkelijk langs de overdekte Magdalenamarkthal, sinds 2015 een concertzaal van de Stad Brussel. Onder het glazen dak staan kunstige bankjes die je uitnodigen om even te verpozen. De architectuur op mensmaat draagt bij tot een gevoel van geborgenheid. Ondanks de gewijde stilte in de gespecialiseerde antiquariaten en (vooral Franstalige) tweedehandsboekhandels, voel je je hier niet eenzaam.

→ Loop de galerij door en ga aan het eind linksaf. Steek de Duquesnoystraat over en ga de kapel aan de overkant binnen.

11 MAGDALENAKAPEL

De Magdalenakapel was in de 13de eeuw deel van het verdwenen klooster van de Zakbroeders. In de loop van haar bestaan werd ze zo vaak beschadigd en verbouwd dat er weinig oorspronkelijke elementen overblijven. De heiligenfiguren op de eiken poort (een kopie) nodigen de voorbijganger uit om even uit de toeristenstroom te stappen. Het portaal van de kapel sluit het geroezemoes buiten. Door de moderne glasramen valt het licht gefilterd binnen. Ook voor niet-gelovigen kunnen religieuze gebouwen een rustplek zijn. Het contact met gebouwen en voorwerpen uit een ver verleden relateert de dagelijkse besognes. Zelfs als dat verleden fake blijkt te zijn... In de aangebouwde kapel

15. GROEN VOORPLEIN

links van het koor wordt de Heilige Rita, patrones van de hopeloze gevallen, met zorg en ijver vereerd. De westfaçade van deze kapel is de heropgebouwde barokke voor-gevel van de Sint-Annakapel die in 1957 afgebroken werd voor de verbreding van de nabij gelegen Bergstraat. Niet toevallig een jaar voor hét startpunt van het mas-satoerisme in Brussel: Expo 58. Het historische centrum werd vanaf dan verbouwd tot een 'authentiek' decor waar toeristen zich aan kunnen vergapen.

→ Sla bij het verlaten van de kapel linksaf en neem het zebrapad naar het stenen pad, afgeboord met rotsblokken. Onder de bomen van dit plantsoen staan afgeschermden nissen met stenen en houten banken. Weinig toeristen of pendelaars verpozen in deze doorgangszone, die vooral een ontmoetingsplek is voor daklozen en vluchtelingen. Neem de linkerdoorgang in de rode wand voor je en ga even verder links onder het ronde daklicht staan.

12 CENTRAAL STATION - MAGDALENAGANG

Op drukke momenten is hier halthouden niet evident. Je wordt al gauw in de ratrace opgenomen. Met ongeveer 60.000 reizigers per dag is het Centraal Station in normale tijden een van de drukste stations van het land. Elke minuut rijden er treinen af en aan. Architect Victor Horta ontwierp drie niveaus om de reizigerstromen in goede banen te leiden. We bevinden ons nu op het tussenniveau, boven de sporen maar lager dan de Stationshal.

Kijk even omhoog: het zenitale licht zorgt voor een aangename sfeer in de ondergrondse gang. Enkele winkels en cafés nodigen je uit om even aan de drukte te ontsnappen.

→ Neem de gang links van de dalende roltrap. Aan je linkerkant kom

je langs een verborgen wachtzaaltje. Bestijg even verder de brede trappenpartij naar de Stationshal. Neem boven rechts de uitgang richting Kantersteen en meteen daarna de witte gang naar links.

13 CENTRAAL STATION - METROGANG

Hier moet het vooruit gaan! Deze gang biedt geen enkele mogelijkheid om je even af te zonderen of uit de stroom te stappen. De pendelaars snellen voorbij op het ritme van hun gedachten of de muziek in hun oortjes. De sporadische muzikant of bedelaar vormt een obstakel waar de meeste voorbijgangers omheen laveren: de metro of trein wacht niet!

17. NOORDDOORGANG

→ Neem de tweede uitgang met trap aan je linkerkant. Ga boven aan de Wings Tavern naar links en daal de Putterij af langs de bushaltes. Steek de Keizerinlaan over via het dubbele zebrapad en wandel rechtsaf, langs de taxistandplaatsen. Neem de eerste doorgang in het zwarte metalen hek aan je linkerkant. Daal rechts van het toegangsgebouw van Interparking de trappen af en wandel tot in het midden van het plein.

14 SPANJEPLEIN

Tijdens de coronapandemie viel het toeristische leven in Brussel volledig stil. Souvenirwinkels en restaurants sloten hun deuren. Tussen de kasseien van de Grote Markt wuifden weer grassprietjes. Op het desolate Spanjeplein had de pandemie echter geen impact. Het is er namelijk altijd zeer rustig, maar niet bepaald gezellig. Behalve de stenen trappen zijn er geen zitbanken voorzien. De kale kasseivlakte bovenop het dak van de ondergrondse parking is omgeven door hoge achtergevels van omliggende hotels. Op het gelijkvloers valt niets te beleven. De toevallige passant voelt er zich verlaten en gedesoriënteerd. Gelukkig wijzen Don Quichote en Sancho Panza de richting van de Grote Markt aan.

→ De wandeling gaat echter de andere kant op. Wandel om het voetstuk van het standbeeld heen en neem daar de vier treden naar beneden, naar de doorgang onder het gebouw. Onderweg biedt het charmante 'Niña (meisje) van Benalmádena' (Jaime Pimentel, 1975) je een slokje water aan uit een schelp.

Ga in de Bergstraat rechtsaf en steek aan de verkeerslichten de Keizerinlaan over, naar het plantsoen aan de voet van de kathedraal.

15 GROEN VOORPLEIN

Dit groene voorplein is een unieke luwteplek. Veel pendelaars nemen hier hun middagpauze; misschien in hun eentje, maar niet eenzaam. De boomkruinen creëren een sfeervolle ruimte, die afgeschermd maar niet afgesloten is. De strak geritmeerde stammetjes bieden doorkijkjes naar de wereld rondom. Het wikkelen beschermt de bomen tegen strenge vorst en insecten, maar heeft hier vooral een rustgevend effect. Er is goed nagedacht over de plaatsing van het uitnodigend vormgegeven zitmeubilair in donker hout. Probeer zeker de ligstoelen even uit. Het voelt eerst wat vreemd aan om de benen te strekken en de blik op de boomkruinen te richten, terwijl het verkeer boven- en ondergronds voortdendert. De opmerkelijke luwtezoeker voelt het hout van de ligstoel zachtjes mee vibreren telkens wanneer er een metro langskomt.

Je kan even de trappen naar de kathedraal beklimmen: ze vormen een ideale observatieplek. De 11de-eeuwse Romaanse crypte onder de kathedraal is wellicht de stilste plek in de buurt.

→ Verlaat daarna het plantsoen in de richting van de zittende bronzen vrouw op de hoek van de Collegialestraat. Steek die over, en daarna ook de Berlaumontlaan, die je rechtsaf neemt. Daal links de brede

20. GROOT GODSHUIS

trappartij af naar de Komedian-tenstraat, die luw maar niet erg verwelkomend is. Steek de Broekstraat over naar de Kreupelenstraat en volg het brede voetpad rechts. Sla aan de Zilverstraat rechtsaf naar het Martelaarsplein.

16 MARTELAARSPLEIN

Het Martelaarsplein (toen nog Sint-Michielsplein) werd in de Oostenrijkse periode (2de helft 18de eeuw) aangelegd in een toen heel moderne bouwstijl. Het neoclassicistische kenmerkt zich door symmetrie, uniforme licht gekleurde gevels op dezelfde rooilijn en met dezelfde dakhoogte. Dit homogene plein werd zo een zeldzaam voorbeeld van architecturale luwte in de Brusselse kakofonie. De evenwichtige verhoudingen en de visuele rust zorgen voor een behaaglijk gevoel. Je kan even stilvallen op de ruime banken en trappen. Niets doet vermoeden dat hier net om de hoek de drukste winkelas van Brussel loopt. De naam van het plein verwijst naar de gesneuvelde vrijwilligers van de Belgische Revolutie die in de crypte onder het centrale monument rusten in de ultieme luwte van de eeuwigheid. De kloeke dame die ons vaderland (Patria) en haar grondwet voorstelt kijkt in de richting van de Sint-Michielstraat. Deze overgang van luw naar druk geeft je de tijd om je voor te bereiden op een nieuwe stortvloed aan prikkels en impulsen.

→ *Neem de Sint-Michielsstraat en sla aan de Nieuwstraat linksaf.*

17 NOORDDOORGANG

Tijdens de coronaperiode kreeg de Nieuwstraat een tijdelijke herinrichting met afgescheiden wandelstroken in verschillende richtingen, rotondes en 'tankstations' met ontsmettingsgel. Alles om de niet aflatende stromen kooplustigen in

goede banen te leiden. Laat je even meedrijven, maar sla ongeveer 50 meter verder rechtsaf. De Noordoorgang is een luwe verbinding tussen de Nieuwstraat en het De Brouckèreplein. Na de Koninklijke Sint-Hubertusgalerijen was ze de belangrijkste overdekte winkelstraat in 19de-eeuws Brussel. In deze multifunctionele ruimte gaan wonen, werken, eten en flaneren samen. De roomkleurige gevels en de zachte verlichting zorgen voor een intieme sfeer.

→ *Ga bij het verlaten van de Noorddoorgang linksaf en wandel tot op de hoek met het De Brouckèreplein, net voorbij het paviljoen met roltrap.*

21. BEGIJNHOFKERK

18 DE BROUCKÈREPLEIN

Ook het De Brouckèreplein is recent heraanlegd als sluitstuk van de autovrije Centrale Lanen. Op dit volledig verharde plein zijn de ruime houten banken, enkele bomen en de speelse grondfonteinjes de enige verzachtende elementen. Klaterend water zorgt in de zomer niet alleen voor verkoeling, het vormt ook een akoestische buffer tegen het stadsgeraas.

Voetgangers, fietsers en steppers delen de meeste ruimte. Lokaal autoverkeer is enkel nog mogelijk op door paaltjes afgebakende smalle rijstroken. Er is geen hoogteverschil tussen de zones, zodat stapvoets verkeer noodzakelijk is. Trager rijden vermindert niet alleen de uitstoot, maar ook het verkeerslawaai. Dat heeft de Brusselse Regering goed begrepen: op 1 januari 2021 werd het hele Gewest een zone 30 (behalve op enkele assen). De maatregel zorgt voor minder ongevallen en een veel rustiger verkeersgevoel, zo getuigen fietsers en wandelaars. Volgen andere steden het Brusselse voorbeeld?

→ *Loop verder rechtsom langs de gevel van Hotel Continental en neem in de Emile Jacqmainlaan de tweede straat links.*

19 VANDER ELSTSTRAAT

In de tweede helft van de 19de eeuw onderging het Brusselse stadscentrum een drastische transformatie: de vervuilde Zenne verdween in on-

dergrondse kokers en daarbovenop werden brede lanen aangelegd. Het middeleeuwse netwerk van steegjes en beluiken verdween grotendeels onder de sloophamer. Toch vinden we hier en daar nog oude, korte straten, met meer rust en intimiteit. Maar luwte zonder sociale controle kan leiden tot overlast. Vanaf het kruispunt met de Bloemenstraat wordt de Vander Elststraat 's nachts afgesloten met een metalen hek. Dat gebeurde op vraag van de bewoners die het nachtelijke gelal en gejoel beu werden. De publieke kassestraat wordt tussen 20u en 6u geprivatiseerd.

→ *Sla in de Lakensestraat rechtsaf en neem het zebrapad links om over te steken naar de Grootgodshuisstraat. Wandel tot aan het fonteinje in het midden van het plein.*

20 GROOT GODSHUIS

Langs dit langwerpige plein met banken onder de acaciabomen staat het voormalige Groot Godshuis, waar in de 19de eeuw bedelaars, zieken en behoeftige ouderen opgevangen werden. De ruimtes zijn georganiseerd rond twee centrale binnenplaatsen met hoge bomen. Het onmuurde godshuis lijkt een luwe oase, maar schijn bedriegt: de bewoners moesten zich nuttig maken en werden aan een streng arbeidsregime onderworpen. Het gebouw werd later een rust- en verzorgingstehuis, dat enkele jaren geleden de deuren sloot. De eigenaar, het OCMW van Brussel, wil het complex renoveren tot woningen met een sociale mix.

22. VLIERWIJK

Hopelijk voorzien de plannen ook enkele publieke luwe doorgangen via de binnentuinen.

→ *Neem dwars op het hoofdportaal van het Groot Godshuis de Fermerijstraat tot op het voorplein van de kerk.*

21 BEGJNHOFKERK

De voormalige Begijnhofwijk met zijn typische sterstructuur kreeg al in de jaren 1980 een verkeerscirculatieplan met eenrichtingsstraten. Daardoor is er weinig sluipverkeer. Op het eerder kale voorplein staan slechts enkele bankjes, uitkijkend op de druk versierde barokke gevel van de Begijnhofkerk (1676).

De kerk, in 2019 door geëngageerde parochianen omgevormd tot 'House of Compassion', is een unieke luwteplek voor vluchtelingen en mensen zonder papieren. Ze kunnen er even rusten, eten, op krachten komen of zich organiseren om hun dagelijkse strijd verder te zetten. Ga gerust even binnen om meer te weten te komen. Er zijn tentoonstellingen en links achter het altaar is in de voormalige sacristie een stilteplek ingericht.

→ *Verlaat het plein via de Begijnhofstraat. Achter de tweede metalen poort aan je rechterkant creëerden de bewoners een meditatie tuintje met waterpartij. Steek aan het eind de Grootgodshuisstraat en linksaf de Marcqstraat over. Neem de eerste straat rechts.*

22 VLIERWIJK

Waar 19de-eeuwse arbeiders in weinig idyllische omstandigheden samenhoften, ziet een kapitaalcrachtiger publiek kansen voor rustig wonen in het hart van de stad. Op nummer 20 in dit Y-vormig steegje brengt een bewoner, in samenwerking met kunstenaar ENCQ, een hommage aan Greta Thunberg, het icoon van de klimaatprotesten.

Hoewel hier weinig wagens voorbijrijden verwijst de kleur van haar vlechten naar de slechte Brusselse luchtkwaliteit. Het lijkt erop dat, naast schone lucht, ook luwteplekken noodzakelijk zullen zijn in de leefbare stad van de toekomst.

→ *Sla rechtsaf bij het verlaten van de Vlierwijk. Steek de Steenkoolkaai over en wandel tot aan de waterpartij.*

23 VISMARKT

We staan op een voormalig dok dat deel uitmaakte van de Brusselse binnenhaven en aan het eind van de 19de eeuw gedempt werd. Op de sokkel van de fontein – opnieuw een klankbuffer tegen andere stadsgeluiden – zie je een witmarmeren meisje, opgesloten in een halfcirkelvormige krappe ruimte. Ze symboliseert de rivier de Zenne die vanaf 1865 voorgoed ingekokerd werd en zo uit het straatbeeld en de beleving van de stadsbewoners verdween. Voorgoed? Velen dromen ervan de rivier hier en daar weer bovengronds te zien stromen. Water in de stad zorgt namelijk voor rust, reflectie, speelsheid en verkoeling. Allemaal kwaliteiten die we in deze hectische tijden meer gaan waarderen. In de winterperiode worden de bassins leeggepompt, maar in warmere seizoenen is het hier heerlijk mijmeren met de voeten in het water.

→ *Einde: metro Sint-Katelijne*

